

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՀԱՎԱԳԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

ԶԿԱՆՐԵՑՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ
ՄԵԶ ԱՇԽԱՏՈՂ ԲԱՆՎՈՐ ԾԱ-
ՌԱՅՈՂՆԵՐ 1932 Թ. ՇԵՄԱՐ

Տպարան Ե-Բաղրաբեյի սեղ. սեփական
Նշանակ 218 Ե-ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ Տպարան 500 քա.

ՀԱՎԱՔԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

Մույն կողպայմանագիրը կնքվում է մի կողմից՝ Մսա-ձկա-կոնսերվի արհմիության ձկնարդյունաբերության շրջխմբկոմի հանձինս խմբկոմի նախագահ՝ Յեղիազար Մանուկյանի և մյուս կողմից Հայձուկորեստի միջև հանձինս արեստի կառավարիչ Եմանուել Հովսեփյանի:

1. ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՐՏՖԻՆՊԼԱՆՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԳԾՈՎ

1. Հավաքական պայմանագիրն իր հիմնական խնդիրն է դնում ընկ. Մտալինի 6 պայմանների հիման վրա ապահովել հնգամյակի 4-րդ յեզրափակման տարվա արտադրական տնտեսական առաջադրությունները, ըստ ամենայնի հաջող կատարման: Առաջադրությունները, վերոնկարգված են բանվոր դասակարգի և աշխատավորական մասսաների տուաջ, ժողովրդական տնտեսության հետագա վերակառուցման, յերկրի ինդուստրացման, գյուղատնտեսական սոցիալիստական վերակառուցման և այդ հիման վրա ԽՍՀՄ-ի բանվոր դասա-

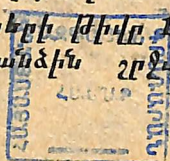
կարգի և վողջ աշխատավորութեաննյութական կուլտուրական, կենցաղային գորութեան հետագա անշեղ բարեւարման ասպարիզում:

2. Սրան համապատասխան վարչութիւնը, գործարկումը, բանվորները և ծառայողները պարտավորութիւն են վերցնում կատարել 32 թվի համար սահմանված արտֆինպլանի, ինչպես նաև ձեռնարկութեան բանվորների կողմից առաջադրած և վարչութեան կողմից ընդունված հանդիպական արտֆինպլանից բոլոր առաջադրութիւններից հետեյալ քանակական և վորակական ցուցանիշները:

ա) Ընդհանուր արտադրանք 10.000 ցենտներ ձուկ և հանդիպական պլան 1900 ց., աշխատանքի արտադրողականութեան բարձրացումը 20 տոկոսով:

բ) Աշխատավարձի ավելում 10% -ով 31 թվի տարեկան միջին աշխատավարձի համեմատութեամբ:

գ) Բանվորների թիվը 120 հոգի (միջին) ըստ առանձին շրջանների, այդ

1-350499

ցուցանիշները պետք է կատարվեն հետեյալ կերպ՝

Ձկնորսա- րանների աճուցները	Գատ- րաստի արտա- դրանք	Բան- վորն. թիվը	1 բան. արտա- դրանք	1 բան. աշխա- տով.	Ինքնար- ժեքի իջե- ցում
	32 թ.	տոկոսը	31 թ.	համեմատութեամբ	
Նորադուրի	101,2				
Չաղտուրի	90,6	101,3	20 0/0	9,3	
Սոյամանի	122,3				
Փողոզանի	106,6				
Ֆելինովկա	89,8				
Շարժա	162,0				

Ծանոթութիւն. Ի լրացումն սույն պայմանագրի ձկնորսարանի վարչութիւնը և ձկնարդկումի միջև վոյ ուշ քան կնքվում է հատուկ համաձայնագիր, վորոնք կոնկրետ ձեւով նախատեսվում են 32 թ. արտֆինպլանի տվյալ շրջանին ընկնող ապասի ապահովող հիմնական միջոցառումները:

3. 2-րդ պարագրաֆում ցույց տրված առաջադրութիւնները կատարելու համար, պարտավորվում ենք հաստատապես կիրառել միանձնյա ղեկավարութիւնը, տնտեսաշարկը, ճիշտ կազմակերպել արտադրութեան պրոցեսները վերակառուցման, մեքենայացման և

ռացիոնալացման հիման վրա, զարգաց-
նել աշխատանքի կազմակերպման սո-
ցիալիստական ձևերը, ամրացնել աշ-
խատանքի կարգապահութիւնը, սոց-
մըրցման ու հարվածայնութեան մեթոդ-
ները, զարգացնել նրա բարձր ձևերը,
խորհրդային հանդիպական պլաններում,
տնտեսաշարկային բրիգադներ, վերաց-
նել վարձատրութեան մանր բուրժուա-
կան հավասարեցումը, վերացնել դի-
մագրկութիւնը, իրատ խնայողութեան
ռեժիմ կիրառել ձկան, վառելանյութի,
ուռկանների, բուդարկանների և բոլոր
տեսակի ձկնորսական նյութերի, առա-
վելագույն չափով յերեւման հանել ու
ոգտագործել ներքին ռեսուրսները, այդ
թիւում, տեխնիկական սարքավորումների
տեխնիկական կարողութիւնը, խնամ-
քով վերաբերվել դազգյահներին, մեքե-
նաներին, գործիքներին, ակտիւ պայ-
քարել արտադրութեան վորակի բար-
ձրացման և պարագլուրդներ ու խո-
տանի կրճատման համար: Բանուժի
կազմակերպված հավաքագրում կատա-
րել, վերացնել բանուժի հոսունու-

թիւնը և յերեւման հանել նրա ավել-
ցուկները:

4. Վարչութիւնը պարտավորվում է՝
ա) 32 թ. պլանների առաջադրու-
թիւնը հասցնել ցեխերին և առանձին
բրիգադաներին և անհատ բանվորնե-
րին, քան հաջորդ ամսվա 25-ին ար-
տադրանքի առաջադրութիւնները:

բ) Նյութեղենի, վառելանյութի և
ձկնորսական գործիքների ծախսման
նորմա սահմանել, ըստ արտադրանքի
տեսակի ամենորյա ներցեխային կան-
տրոլ կազմակերպել այս նորմաների
կատարման արտադրանքի վրա:

գ) Ապահովել հումքի, վառելանյութի,
կիսաֆաբրիկանտների, գործիքների,
նյութեղենի ու պահեստի մասերի ան-
խափան մատակարարումը և մշտական
կանտրոլ սահմանել ձեռնարկութիւնն
բերվող հումքի, վառելանյութի, կիսա-
ֆաբրիկանտ գործիքների և նյութեղե-
նի վորակի վրա: Նրա համար նշանա-
կելով պատասխանատու անձինք: Նյութ-
եղենը վատորակ լինելու դեպքում,
միջոցներ ձեռք առնել մատակարարող-

ների նկատմամբ համաձայն տնտեսաշ-
վարկի վերաբերյալ որենսդրութիւնը,
իսկ վատորակ հումքը ու նյութեղէն
ստանալու համար մեղավորներին պա-
տասխանատվութեան յենթարկել:

դ) Բանուժի կազմակերպութեամբ հավաք
կատարել, յերեւման հանել ավելցուկ
բանուժը և այն վերաբաշխել պլանա-
յին կարգով:

յե) Ճիշտ կազմակերպել աշխա-
տանքը բանվորներին վորոշ դազգյահ-
ներին, ուղեւորներին ամրացնելով:

զ) Անցկացնել պլանային կանխիչ
վերանորոգում:

ե) Արմատացնել ուղիղ գործարք և
վարձատրման այլ խրախուսիչ ձեւերը,
ավելացնել տեխնիկական չափավորման
ընդգրկվելիք աշխատանքների թիվը և
բանվորների աշխատանքի ու աշխա-
տավարձի հաշվառում կազմակերպել,
կիրառել անվտանգութեան տեխնիկա-
յի և աշխատանքի պայմանների առող-
ջացման բոլոր միջոցառումները:

ը) Յեռամասյակում առնվազը մեկ
անգամ գործարկումին ներկայացնել

արտադրանքի արտադրողականութեան
ու աշխատավարձի վերլուծութեան
ըստ աշխատանքի առանձին խմբերի
և աշխատանքի վարձատրման զանա-
զան սիստեմների արդիւնավետութեան
վերաբերյալ տվյալներ:

թ) Ամեն կերպ աջակցել աշխա-
տանքի կազմակերպման, ոռոգիալիստա-
կան ձեւերի հարկածային բրիգադների
որինակելի առտադրանքի բրիգադների,
տնտեսաշվարկային բրիգադանների, հեր-
թային հանդիպական պլանավորման
և այլ ձեւերի ծավալման:

ժ) 10-որյակում մեկ անգամ գոր-
ծարանային ու ցեխային կոմիտեների
տվյալներ ներկայացնել. արտֆին-պը-
լանների քանակական և վորակական
առաջադրութիւնների մասին, առան-
ձին-առանձին ըստ հետեւյալ բրիգադ-
ների՝ Նորադուզ, Զաղալու, Արշաման,
Քուրդուան, Յելենովկա, Շորթա:

ի) Ամեն կերպ աջակցել աշխատող-
ների հանրային սննդի, բնակարանա-
յին ու կուլտուր-կենցաղային բարե-
լավմանը:

1) Աջակցել բանվորների տեխնիկական մակարդակի բարձրացմանը, մասնաշաղկապի տեխպրոպազանդա կազմակերպելու միջոցով,

2) Գիշերային հերթային բանվորներին համար ևս ապահովել նույն սպասարկումն ինչ ցերեկային հերթին:

5. Բանվոր ծառայողները պարտավորվում են՝

ա) Լիովին վերացնել անհարգելի պատճառներով գործալքումները, միջոցներ ձեռք առնել կանխելու և կրճատելու պարագուրդները: Առավելագույն չափով բեռնավորել բանվորական ուղեկատարել ու գերակատարել սահմանված արտադրական առաջադրությունները միաժամանակ լավացնելով աշխատանքի վերակը, վերացնելով խոտանը:

բ) Խնամքով վերաբերվել սարքավորումներին ու գործիքներին, խնայողաբար ծախսել հումքը, վառելանյութը, էլիսաֆաբրիկանտները և նյութեղենը, թույլ չտալ ավելացնելու բանուժի նյութեղենի, հումքի ծախսման պլանով սահմանված նորմաները:

գ) Սխտեմատիկորեն բարձրացնել անփական վորակավորումը, հաճախելով պոլիտեխնիկական դպրոցներ, խմբակներ և այլն:

դ) Ակտիվ մասնակցել արտադրական խորհրդակցություններին, արտադրության բարելավման և աշխատանքի կազմակերպմանը:

յ) Աջակցություն ցույց տալ կուսակցական ու պրոֆմիութենական կազմակերպություններին, նորբանվորների կուլտուր-կրթական պայմանների գործում:

զ) Աջակցել բանուժի կազմակերպված հավաքագրմանը: Արտադրության մեջ ներգրավել աշխատողների ընտանիքի անդամներին և ոգնել ավելցուկ բանուժի հայտնաբերման և նրա պլանային վերաբաշխման:

է) Վորակյալ բանվորները պարտավորվում են իրենց արտադրական փորձն ու գիտելիքները փոխանցել բանվորական նոր կադրերին:

6. Գործարկումը պարտավորվում է՝

ա) Ձեռնարկության բանվորներին և ծառայողներին մոբիլիզացիայի յեն-

Թարկել արտփրիպլանները ցուցանիշները կատարման համար, սոցմարցման ու հարվածայնության և գյուտարարության հետագա զարգացման, արտադրական խորհրդակցությունների աշխատանքների ու ժեղացման և աշխատանքի կազմակերպման հարցերին կատարմամբ նրանց ուղադրության ավելացման միջոցով:

բ) Բանվորական ակտիվի միջոցով սխտեմատիկ հսկողություն կազմակերպել արտփրիպլանի քանակական և վորակական ցուցանիշների կատարման համար:

գ) Մասնակցել բանվորների ընտանիքների անդամներին արտադրության մեջ ներգրավելու և կոլտնտեսականների հետ պայմանագրեր կնքելու աշխատանքին: Շեֆական աշխատանքի կարգով ոգնել աշխատանքի կազմակերպման, կոլտնտեսություններում բարելավելու և ավելորդ բանուժի այնտեղ ադատելու գործին ապահովելով սոցմարցման պայմանագրերի կատարումը, հավաքագրված բանվորների կուլտուր-կենցաղային քաղաքական սպասարկման գործին:

դ) Ոժանդակել աշխատանքի կարգապահության ամրացման, զարգացնելով կուլտուր-քաղաքական աշխատանքը և հասարակական ներգործության միջոցները, կիրառելով չվորդների ու սովորդների և աշխկարգապահության այլ խախտողների նկատմամբ:

յե) Ակտիվ մասնակցել աշխատանքի կազմակերպմանը, բանուժի ավելցուկի հայտնաբերման և նրա պլանային վերաբաշխման, ապահովել հսկողություն ու ակտիվ ոգնությունը բնակարանների, մանկամսուրների, մանկապարտեզների և բաղնիքների շինարարության խնդրում:

զ) Վարչության հետ մեկ տեղ կազմակերպել ինֆորմացիոն աշխատանք, վորի միջոցով բանվորներին տեղեկացնել արտադրական առաջադրությունների կատարման թացքի, սոցմարցման ու հարվածայնության արդյունքների մասին:

ե) Չեռնարկությունում բանվորների վորակավորման բարձրացման և վերավորակավորման դասընթացների ու խրմբակների ցանցը ծավալել:

ը) Կազմակերպել գիշերային հերթերում զբաղված բանվորների բազմակողմանի սպասարկում:

թ) Ամեն կերպ աջակցել վարչութիւնի ձեռնարկութիւններում հակախորհրդային պաշտպանութիւն գործում, ապահովել միութիւն անդամների ակտիվ մասնակցութիւնը բանվորական հրդեհաշեջ խմբերում:

2. ԲԱՆՈՒԺԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՎԱԾ ՀԱՎԱՔԱԳՐՈՒՄԸ, ԿԱԴՐԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ՅԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱՅԻ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒՄԸ

7. Բանուժի հավաքագրումը կատարում է վարչութիւնը կազմակերպված ձեւով: Հավաքագրումը կատարում է կոլտնտեսութիւնները կամ աշխատանքի մարմինների հետ պայմանագրեր կնքելու և բանվորների ու ծառայողների ընտանիքի անդամների արտադրութիւն մեջ ներգրավելու միջոցով: Վարչութիւնը պատասխանատու անձինք է նշանակում բանուժի ընդունելու և արձակելու համար, գործարկումն իր կողմից նշանակում է իր անդամներ-

րից մեկին բանուժի հավաքագրման գործի վրա հսկելու համար, Վարչութիւնը պարտավոր է յուրաքանչյուր նոր ընդունվող աշխատողի մասին 3 օրվա ընթացքում հայանել գործարկումին, վերջինս իրավունք ունի այդ մասին իմանալուց հետո, 3 օրվա ընթացքում պատճառաբանված մերժում ներկայացնել:

8. Աշխատանքի կարգապահութիւն խախտման համար արձակված անձանց աշխատանքի ընդունում է վարչութիւնը, միայն թե նախորդ համաձայնեցնելով գործարկումի հետ:

9. Կանանց աշխատանքի արմատացնելու նպատակով, վարչութիւնը պարտավորվում է 32 թ. ընթացքում աշխատանքի ընդունել 10 կին լաբորանտ աշխատելու և վորակավորվելու համար, բացի այդ նաև ներգրավել մնացած անհրաժեշտ տեղերում, վերտեղ անհրաժեշտ է կանանցով փոխարինել, նախորդ նրանց անցկացնելով կարճ դասընթացներով, ինչպես նաև պահպանել ԽՍՀՄ-ի Աշխօղկովմատի 31 թ. մայիսի

19-ի վորոշումը, վորոշ պաշտոններ ու պրոֆեսիաներ միայն կանանց տալու մասին:

10. Վարչութիւնը պարտավորվում է՝
ա) Սխտեմատիկ կերպով յերեվան հանել բանուժի ավելցուկը, այն պլանային կարգով վերաբաշխել. ինչպես տվյալ ձեռնարկութիւն մեջ, նույնպես և մյուս ձկնորսարաններում համաձայն վերադաս մարմինների ցուցմունքների:

բ) Ազատված պաշտոններն ու աշխատանքները լրացնելիս, ինչպես նաև նոր աշխատանքների համար ընդունելութիւնը կատարելիս, առաջին հերթին ավելի վորակյալ աշխատանքի փոխադրել հարվածային բանվորներին ու ծառայողներին, կանանց ու յերիտասարդներին, վորոնք պատրաստված են տրվյալ աշխատանքում, ինչպես նաև այն անձանց, վորոնք աշխատանքի ավելի յերկար ստաժ ունեն տվյալ ձեռնարկութիւնում և վերջապես այն բանվորներին, վորոնք ավարտել են պրոֆտեխնիկական դասընթացները: Վարչութիւնը պարտավոր է յուրաքանչյուր յեռամ-

այակին բանվորներին ավելի բարձր վորակավորում պահանջող աշխատանքի փոխադրելու կոնկրետ պլան մշակել, մատնանշելով բանվորների պրոֆեսիայի թիվը այդ մասին հաղորդել գործարկումին:

գ) Իր վրա վերցնել բանվորների արտադրական եքսկուրսիայի ծախսերը— 6000 ռուբլու սահմաններում: Եքսկուրսիայի վայրն ուղարկել 10—12 բանվորներ, 1 և կես ամսից մինչև 2 ամիս. բանվորների ցուցակները յուրաքանչյուր առանձին դեպքում համաձայնեցնել գործարկումի հետ, նախորոք կազմելով մարշրուտի համար կոնկրետ ծրագիր մատնանշելով բոլոր անհրաժեշտ պայմանները:

դ) Վարչութիւնը պարտավորվում է 32 թ. ընթացքում գործարանի տեխնիկական դասընթացներում պատրաստել ու վերապատրաստել 40 հոգի:

յ) Բանվորներին ձեռնարկութիւնից դուրս ուսանելու համար գործուղել 5 հոգի, վորի ծախքերը վարչութիւնն հաշվին: Գործուղվողների ընտրութիւնը

կատարվում է գործարկումի հետ համաձայնեցնելով:

11. Վարչությունը պարտավորվում է 2 շաբաթյա իրիկնային դասընթացներ կազմակերպել նոր ընդունվող բանվորների համար, նպատակ ունենալով նրանց ծանոթացնելով արտադրության առանձնահատկություններին և անվտանգության տեխնիկային հետ: Բանվորներին իրենց հերթին պարտավորվում են համախել ալդ դասընթացներին:

12. 32 թ. ընթացքում վարչությունը պարտավորվում է ֆաբգործուհներ և մասնաշաղկան պրոֆեսիաների դպրոցներն ընդունել 30 աշակերտ, նախորոք տանել համապատասխան աշխատանք ալդ ասպարիզում:

Ծանոթություն. ֆաբգործուհներում առաջին հերթին ընդունվում են հարվածային և յերկարամյա ստաթի տեր բանվորների յերեխաները, մանկատների սաները և այն կոտնտեսականի յերեխաները, վորոնց հետ պայմանագիր է կնքվել տվյալ ձեռնարկությունում:

13. Վարչությունը պարտավորվում է ուսումնա պարտող աշակերտներին ոգ-

տագործել արտադրության մեջ, ըստ նրանց մասնագիտության, ֆաբգործուհից դուրս գալուց հետո, ապահովել նրանց համար աշխատանքի այնպիսի պայմաններ, վորոնք նպաստեն նրա վորակավորման բարձրացմանը և սխստեմատիկ կերպով առաջ քաշել նրան ձեռք բերելու վորակավորում: Ֆաբգործուհի աշակերտները պարտավորվում են բարձրացնել իրենց տեսական ու գործնական ուսման մակարդակը, խնամքով վերաբերվել սարքավորումներին ու դագդյահներին, նյութերին, գործիքներին, մասնակցել արտադրական կյանքի ուցիտնալացման գյուտարարության և կատարել ներքին կարգապահական բոլոր կանոնները:

Վարչությունը պարտավորվում է ուսումնական արտադրական բանվորական որ սահմանել ֆաբգործուհներում հաստատուն հարաբերականություն ստեղծելով տեսական ուսման և արտադրական պրակտիկայի միջև:

14. Այն աշխատողները, վորոնք ալարտում են վերադարձվում վորակավորման

1-35055-1

բարձրացման և վերափորակավորման հասընթացները, պարտավոր են տվյալ ձեռնարկությունում աշխատել վոչ պակաս 3 տարի: Այն անձինք, վորոնք ձեռնարկության հաշվին վորակավորում են ստանում, կամ բարձրացնում են այն, յեթե 14-րդ կետում նշված ժամկետից առաջ առանց հարգելի պատճառների հեռացման աշխատանքից կամ հեռացվեն աշխատանքի կարգապահությունը խախտելու համար պարտավոր են ձեռնարկության հատուցել ուսման վրա ծախսված ամբողջ գումարը, չաշխատած ժամանակի համեմատ:

15. Վարչությունը պարտավորվում է ստեղծել բոլոր անհրաժեշտ պայմաններ, վորպեսզի ուսանողները հաջողությամբ կատարեն արտադրական պրակտիկան, դրա պատասխանատվությունը դնելով այդ նպատակի համար ձեռնարկության հատուկ անձնավորության վրա:

3. ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՍԻՄԸ

16. Գործարանի վարչությունը պարտավորվում է.—

ա) 5 որվա ընթացքում քննել այն բոլոր ռացիոնալիզատորական առաջարկները, վորը ստանում է արտխորհրդակցության բանվորներից և ծառայողներից և նույն ժամկետում հեղինակին հայտնել արդյունքների մասին: Առաջարկները կամ գյուտերն ընդունելուց և նրանց տնտեսական եֆեկտը վորոշելուց հետո, նրանց հեղինակներին պարգևատրել, համաձայն պարգևատրման մասին գոյություն ունեցող կանոնադրության և ընդունված առաջարկները կատարել սահմանված ժամկետում: Առաջարկի ոգտակարության վերաբերյալ տարաձայնությունները վերջնական լուծում ստանալու համար, փոխադրվում են վերադաս տնտեսական և պրոֆմիտեինական կազմակերպությունները:

բ) Բանվորական առաջարկների կատարելագործումների և գյուտերի եքրպերտ քննությունը, հաշվառումն և իրացումն ապահովել անհրաժեշտ արտադրական բազա կազմակերպելու միջոցով—արհեստանոցներ, լաբարատորիաներ, տեխնիկական կոնսուլտացիաներ

և այլն. Եկտիվ աշակցությունն ցույց տալ արտադրական խորհրդակցություններին և նրանց համար ղեկըցումներ և նյութեր ապահովելով, վերցնելով իրանց վրա հրավիրված արտադրական բոլոր կոնֆերանսների ծախքերը:

դ) Սխտեմատիկ հաշվառման յենթարկել հարվածային բրիգադներին ու մրցումներին աշխատանքը, վորի պատասխանատվությունը դնել առանձին վիճակագիր աշխատողի վրա վոչ ուշ քան յուրաքանչյուր ամսի 5-ին գործարկումին տեղեկություններ ներկայացնել, հարվածային բրիգադներին ու մրցողներին աշխատանքի մասին: Նաև ձկնորսարաններում հաշվառում կատարելու համար, նշանակել հատուկ մարդ:

դ) Յեթե բրիգադն ցանկությունն է հայտնում տնտհաշվարկի անցնել 5 որվա ընթացքում լուծել այդ հարցը, մշակել բրիգադի կամ առանձին անհատների աշխատանքի ցուցանիշները և բրիգադի հետ կնքել տընտհաշվարկային պայմանագիր համաձայն ԺՏԳԽ-ի և ՀԱՍԿԻ-ի 31 թ. սեպտեմբերի 31-ի վորոշումը:

յ) Տնտհաշվարկային բրիգադներին ժա-

մանակին մատակարարել հումքը և նյութերը և ու գործիքները, ժամանակին վերանորոգել սարքավորումներ, ինչպիսին է ուղեկանը, պրորեզներ, նեվանիկներ, բուդարկաներ և այլն: Նաև հաշվառման յենթարկել տնտհաշվարկային բրիգադներին պարտավորությունների կատարումը և արտադրական նվաճումների համար պարգևատրում կազմակերպել:

զ) Սոցմրցման ֆոնդին հաշվին, վորոնք գոյանում են այն կարգով, վորը նշել է ԿԳԿ-ի և ԺԿԽ-ի 31 թ. ոգոստոսի 13-ի վորոշումը, լայնորեն զարգացնել լավագույն հարվածայինների և տնտհաշվարկային բրիգադների առանձին շրջանների պարգևատրման սխտեմը: Յեթե նրանք աշխատանքի լավագույն արդյունքներ ունեն (քանակական և վորակական առաջադրությունների կատարումն ու գերակատարումը) յեթե նրանք նախաձեռնություն են հայտնաբերում սոցմըրցման և աշխատանքի կազմակերպման մըրցման և աշխատանքի կազմակերպման այն բոլոր ձևերի ծավալման գործում, վորոնք նպաստում են արտֆինպլանների կատարմանն ու գերակատարմանը: Լավագույն հարվածային աշակերտներին պարգևատրումը

կատարում են այն չափով, ինչ չափով չափահաս բանվորներին—համահավասար հիմունքներով, յեթե նրանք վորակական առաջադիմություն են ցույց տալիս դպրոցում և արտադրության մեջ, ժամանակից առաջ են կատարում ուսումնական արտադրական ծրագիրը, հայտնաբերում են բարձր կարգապահություն և այլն: Պարգևատրման թեկնածուներին առաջադրում է վարչությունն ու գործարկումը կամ արտադրական խորհրդակցությունը: Թեկնածությունները քննության են առնվում արտադրական խորհրդակցություններում և կոնֆերանսներում:

16. Գործարկումը պարտավորվում է սխտեմատիկ ղեկավարություն ցույց տալ և հրահանգել հարվածային տնտեսաշվարկի բրիգադների կազմակերպիչներին. կազմակերպել արտադրական խորհրդակցությունները ստ առանձին խմբերի և պրոֆեսիաների և ստեղծել պայմաններ բանվորներին և վարչության լայն մասնակցությունը:

17. Վարչությունը, գործարկումը, բանվորները և ծառայողները պարտավորվում են—ամրացնել աշխատանքային կարգապահ-

ձությունը, հաստատապես կիրառել միանմայա ղեկավարությունը և նրանց զուգադրելով մասսայական կուլտուր-քաղաքական աշխատանք—ամեն կերպ և անպայման կատարելով ներքին կարգապահական կանոնները, կիրառելով տուժացուցակ և հասարակական ներգործության միջոցները:

18. Վարչությունը և գործարկումը պարտավորվում են նպաստավոր պայմաններ ստեղծել արտադրական-ընկերական դատարանների համար: (Շենք հատկացնել, ապահովել հրահանգումն ու ղեկավարությունը գործարկումների կողմից կենսագործել արտադրական-ընկերական դատարանների վորոշումները և այլն):

19. Ցածր վորակավորման մշտական աշխատանքի փոխանցումը թույլատրվում է այն դեպքում, յեթե ԳԿՀ-ն կամ բժշկական հանձնաժողովը կգտնեն, վոր այդ աշխատողն անպետք է տվյալ աշխատանքի համար, ինչպես նաև այն դեպքում, թե նա սխտեմատիկ կերպով թերակատարում է նորմաները և սահմանված ⁰/10-ից ավելի խտտան է տալիս այն աշխատողները, վորոնք արտադրական բնույթի պատճառներով փոխվում են ավելի քիչ վար-

ձատրվող աշխատանքի. գերազանց իրավունք են վայելում իրեն նախկին աշխատավարձը ստանալուն: Յեթե աշխատանքը վերանորոգվում է փոխանցման օրից հաշված 3 ամսվա ընթացքում, նույնպիսի իրավունք ունի հիվանդության պատճառով ճիշտ աշխատանքի փոխադրված բանվորը, յերբ նա արդեն առողջացել է:

4. ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԶԱՓԱՎՈՐՈՒՄԸ

20. 1-ին կարգի զրույթը սահմանվում է գործարքով աշխատող բանվորների համար մեկ օրվա համար 1,94 ռուբլի: 2 զրույթ գործարքային ու ժամանակավարձ աշխատողների համար սահմանվելու յե, ինչպե՞ս նաև գերվաստակ հաշվարկային տոկոսները վերացնելու հարցը լուծվում է համաձայն այն բանի, վոր տվյալ ձեռնարկությունում մտցվում են, յեթե չեն մտցվում նոր տարիֆային ցանցերի տեղեկագրերը: Յենեկող այն վորոշումից, վորն ընդունել է ՀՍՍՀ-ն և ԺՏԳԽ-ն 32 թ. կոլպայմանագրերի կնքման մասին: Գործարքով և ժամանակավարձ աշխատողներին ժամային զրույթը սահմանվում

էն համաձայն հետևյալ տարիֆային ցանցով աշխատողների տարիֆիկացիայի:

Վ Ա Ր Գ Ե Ր	1	2	3	4	5	6	7	8
Կոնֆիցենտ	1,0	1,15	1,3	1,45	1,65	1,9	2,2	2,6
Գործարքայինների ժամային զրույթները	—	—	—	—	—	—	—	—
Ժամանակավարձ աշխատողների ժամանակային զրույթներ օրեկան	1,83	2,10	2,38	2,65	3,02	3,45	4,03	4,76

21. Բանվորների անձնական ժամային գաժանուժը ըստ տարիֆային ցանցի կարգերի կատարում է համաձայն արդյունաբերությունից մեջ գործող տարիֆային տեղեկագրի. բաժինների պետերի միջև ինքնուշուշյաբար տարիֆիկացիայի հողի վրա բանվորների ու ցեխերի պետերի միջև առաջացող Կոնֆլիկտները լուծվում են գնահատուկ կոնֆլիկտային հանձնաժողովի միջոցով, քսկ համաձայնությունից չգալու դեպքում, համազործարանային ԳԿՀ-ի միջոցով:

22. Ժամանակավարձ աշխատող բանվորների գոյություն ունեցող յերաշխավորյալ գերվաստակները վերացվում են, նրանց փո-

խարեն բանվորներին այդ խնամքի համար սահմանվում է պարգևատրում, յեթե նրանք աշխատում են վարչության սահմանած ժամկետներին, ինչպես նաև, յեթե նրանք կատարում են աշխատանքի վորակական ցուցանիշները, պարգևատրումը կատարվում է համաձայն վարչության և գործարկումի մշակած կանոնադրության կողպայմանագրերի հավելածը №.....:

23.կարգով տարիֆիկացիայի յենթարկվող բարձր վորակավորման տեղ բանվորների համար, վորոնք վճռական նշանակություն ունեն արտփինպլանի կատարման գործում. (առաջնատար պրոֆեսիաներ, ըստ առանձին շրջանների) ուղականավարներ, ավյալ կարգի տարիֆային դրույքից տոկոս բարձր, վարձատրություն (թվել պաշտոններն ու տոկոսների չափը ըստ ցեխի պրոֆեսիաների):

24. Այն արտադրանքը և կիսաֆարրիկանները, վորոնք չեն համապատասխանում տեխնիկական պայմանների պահանջներին չափի ճշտությանը, վորակի և այլ տեսակի համարվում են խոտան և արտադրվում են հետևյալ հիմունքներով:

ա) Վոչ աշխատողի պատճառով առաջացած խոտանը վարձատրվում է ժամանակավարձ տարիֆային դրույքի մինչև 2/3-ի չափով, յեթե աշխատողը պահպանել է բրակի կանխիղու համար բոլոր պահանջները:

բ) Յեթե խոտանը հայտնաբերելիս բանվորը չի հայտնում այդ մասին ցեխային վարչությանը և շարունակում է մշակել առարկան այդ դեպքում այն ժամանակը, վորը նա վատնել է խոտան արտադրանքի վրա, չի վարձատրվում:

գ) Բանվորի պատճառով առաջացած խոտանը, արտադրանքը վատորակ, հետագա մշակման և բաց թողման համար անպետք է, չի վարձատրվում:

դ) Այն դեպքում, յերբ արտադրածը իր վորակից և արժեքից ցածր է, վարձատրությունը տրվում է իջեցրած գներով, վորը սահմանում է վարչությունը: Այդ հողի վրա ծագած բոլոր վիճերը քննվում են ԳԿՀ-ում:

25. Յեթե խոտանն առաջացել է վարչության տեխնիկական կազմի պատճառով, վորը կրկնվում է տեխնոլոգիայի լրիվ կաշունացած պայմաններում, ադմինիստրատիվ տեխնիկական կազմից համապատասխան դե-

կա վարենքը կրում են նյութական պատասխանատվութիւն: Այդ պատասխանատվութիւնը չի կարող տարածվել այն դեպքերի վրա, յերբ խոտանը տեղի յի ունենում արտադրական փորձի, կամ ռացիոնալացման ձեռնարկութիւնները կիրառելիս, վորոնք կապված են վորոշ արտադրական վստահութեան հետ:

26. Յեթի դադարը տեղի յի ունեցել աշխատողի կամ մի խումբ աշխատողների անփութ վերաբերմունքի կամ տեխնիկական թե ներքին կանոնների խախտելու հետեւանքով, ինչպես նաև վարչութեան կարգադրութիւնները չկատարելու և դիտավորյալ կերպով աշխատանքից խուսափելու դեպքում, այդպիսին չի վարձատրվում և բացի դրանից մեղավորները կրում են նյութական պատասխանատվութիւն կամ հեռացվում են առանց լուծարքի վարձատրութեան: Բանվորներից անկախ պատճառներով դադարը վարձատրվում է ժամանակավարձ աշխատողի տարիֆային դրույքի 50 տոկոսի չափով, ըստ վորում աշխատողը պարտավոր է անմիջապես հայտնել վարչութեանը դադարի մասին, հակառակ դեպքում, դադարը չի

վարձատրվում: Ձեռնարկութիւնների և հիմնարկների վարչութիւնները պարտավոր են միջոցներ ձեռք առնել դադարները վեճացնելու և կանխելու համար, իսկ այն դեպքում, յերբ այդ անխուսափելի յի, պարտավոր են աշխատողներին ռացիոնալացնել աշխատանքներում: Խոտանի աշխատողին ավելի ցածր դրույքի և աշխատանքի տեղափոխելիս վարձատրութիւնը կատարվում է համաձայն ԽՍՀՄ-ի ԿԳԿ-ի և ԺԿԽ-ի 31 թ. հոկտի 3-ի վորոշման: Այն դեպքում, յերբ դադարը տեղի յի ունենում վարչութեան պատճառով, անփութ վերաբերմունք դեպի հանձն առած աշխատանքը տնորինելու անկարողութեանը մեղավորները կրում են պատասխանատվութիւն համաձայն տուժի տախտակի և բացի այդ կրում են նյութական պատասխանատվութիւն հասցրած վնասի համար:

27. Անհատական և բրիգադային աշակերտութեան, ֆաբրիկաների աշակերտները վարձատրվում են ըստ հետևյալ 4 կարգանոց ցանցի և որական դրույքի:

ԱՍՐԳԵՐ	1	2	3	4
Կոեֆիցիենտ	1,0	1,2	1,5	1,9
Որեկան դրույք.				

ԾԱՆՈԹՈՒԹԵՈՒՆ.— Յեթե ուսման ժամ-
կետը 3-ից և 2 ու կես տարի յե 5-ըդ կիսամ-
յակի աշխատանքները, փոխադրվում են բան-
վորների կարգը և վարձատրվում են ըստ
փաստորեն կատարած աշխատանքի:

28. Տաք ցիխերում, ստորյերկրյա ու
ծանր ֆլասակար աշխատանքներում զբաղ-
ված աշակերտների համար դրույքները
բարձրանում են 10-ից 20 տոկոսով նորմալ
պայմաններում աշխատող աշակերտների հա-
մեմատությամբ: Աշակերտներին կարգից-
կարգ (6 ամիսը 1 անգամ) փոխադրելու գո-
յություն ունեցող դրությունը պահպանելով
հանդերձ, միաժամանակ լայն գործադրել
աշակերտների ժամկետից առաջ կարգից-
կարգ փոխադրելու դերը, դպրոցում և ար-
տադրության մեջ նրանց ցույց տված ա-
ռաջագրության համեմատ:

29. Ծառայողների և կրտսեր սպասարկու-
կազմի վարձատրությունը կատարում է ըստ
պաշտոնական դրույքների համաձայն սույն
պայմանագրին կցված պաշտոնների բաժան-
ման տախտակի (հավելված № 2): Այս
խմբի աշխատողների համար սահմանված
աշխատավարձի ֆոնդի սահմաններում, դը-
րույքները սահմանվում են գործարանային

բաժինների աշխատողների համար, համա-
գործարանային վարչության միջոցով. ցե-
խային վարչբաժինների աշխատողների հա-
մար ցեխային վարչության միջոցով: Դը-
րույքները սահմանման հողի վրա ծագած
կոնֆլիկտները բոլոր դեպքերում լուծվում են
համագործարանային ԳԿՀ-ի կողմից:

30. Վարչությունը պարտավորվում է մեկ
ամսվա ընթացքում ուղիղ գործարքի փո-
խադրել հաշվային, գրասենյակային, լաբադի-
պլոտի և նավի վրայի աշխատողները: Բա-
ժինների գործարանային վարչությունը և
ցեխային մնացած հաշվային գրասենյակա-
յին ծառայողների նկատմամբ վարչությու-
նը պարտավորվում է մեկ ամսվա ընթաց-
քում պարգևատրում սահմանել աշխատանքը
ժամանակից առաջ և համապատասխան վո-
րակով կատարելու դեպքում:

31. Վարչությունը պարտավորվում է
մինչև ապրիլի 1-ը անհատական և խմբակա-
յին ուղիղ գործարքի փոխադրել բանվորների
վոչ պակաս, քան 85 տոկոսը և ոժանդակ
ցեխերի բանվորներին վոչ պակաս տո-
կոսը: Սրա հետ մեկտեղ գործարք անցկաց-
նել նաև մնացած անհրաժեշտ տեղերում:

32. Արտադրանքի նորմաները սահմանում են վարչությունը, յեկնելով հարվածաշին բանվորից հաշվի առնելով տեխնիկական անխուսափելի պարապուրդները խոտանի նորմալ տոկոսը, և աշխատանքի ժամանակ հանգստի համար անհրաժեշտ ժամանակը: Դրա հետ մեկտեղ վարչությունը պարտավորվում են բանվորների համար տեխնիկական հրահանգում կազմակերպել այնպիսի հաշվով, վորպեսզի յուրաքանչյուր նոր սահմանվող արտադրանքի նորմայի առթիվ բանվորը մանրամասն հրահանգ ստանա աշխատանքի այն մեթոդների մասին, վորոնց հիման վրա, պետք են կատարվի նոր նորման: Վերանայված նորմաները սահմանվում են մեկ տարվա համար: Նորմաների վերանայումը թույլատրվում են այն դեպքում, յերբ փոփոխվում են աշխատանքի տեխնոլոգիական պայմանները և կիրառվում են բանվորի արտադրանքը բարձրացնող տեխնիկական կամ կազմակերպչական նոր միջոցառումները, ինչպես նաև այն դեպքում, յերբ նորմաները բացահայտորեն բարձրացված, կամ իջեցված են: Նորմաներն ու գնահատումները ժամկետից ա-

ռաջ վերանայելու բոլոր դեպքերում այդպիսին կատարվում են ԳԿՀ-ի միջոցով, ցեխի կամ ցեխային կոմիտեյի միջոցով:

33. Սույն աշխատանքներում (թվերմանբամասը), վոր արտադրանքի նորման համապատասխանում են արտադրական պլանի տարվա կեսին պլանը բարձրացման ուղղությամբ փոխադրելու դեպքում, յեթե այդ փոխման հետ չեն փոփոխվում նաև տեխնիկական և կազմակերպչական պայմանները: Արտադրանքի նորմաները համապատասխան չափով բարձրացնում են արտադրանքի միավորի գնահատումները թողնվում են անփոփոխ:

34. Դործարքային գնահատումները վորոշում են գործարքով աշխատող տարիֆային դրույքը, բաժանելով արտադրանքի նորմայի վրա. սրանից դուրս այլ վճարումներ չպետք են լինեն: Կոլպայմանագրի 25-րդ կետում թված առաջատար բանվորների համար պրոֆեսիոնալ բանվորների համար, գնահատումները բարձրացվում են այն տոկոսով, վորը սահմանված են նրանցից յուրաքանչյուրի համար իբրև առաջատար պրոֆեսիայի բարձր վորակավորման տեբ բանվորի:

35. Աշխատավարձը կարգավորելիս և պը-
ջանային կարգով արտադրանքի նորմաներն
ու գործարքային գնահատումները վերա-
նայելիս, գործարանի վարչությունը ղեկա-
վարում և սույն պայմանագրի 2-րդ կետով
ստանալով կոնտրոլ թվերը: Աշխատանքի
քնույթի համաձայն հարմարանքները, սար-
քավորումները և գործիքները պատրաստե-
լիս, յեթե դրա համար անհրաժեշտ ժամա-
նակ հաշվի չի մտել տվյալ գործարանի աշ-
խատանքերի նորմաները կամ գնահատում-
ները վորոշելիս: Այդ աշխատանքների ար-
ժեքը բանվորները վճարում են գործար-
քային գնահատումից դուրս իբրև ինքնու-
րոյն աշխատանքի:

36. Վարչությունը պարտավորվում և մեկ
ամսվա ընթացքում մշակել արտադրանքի
տեխնիկական սարքավորումը արտադրանքի
նորմաների ու գործարքային գնահատում-
ների վերանայելը պլանային կարգով սահ-
մանել գործարքային գնահատումներն ըստ
տեսակների այն հաշվով, վոր ցածր տեսակ-
ները վճարվեն ավելի ցածր քան առաջին տե-
սակը (մոտավորապես 2-դը 20 տոկոսով և
3-րդը 40 տոկոսով):

37. Նորմաների ու գնահատումների հոդի
վրա բանվորների ու վաչության միջև ծա-

գած կոնֆլիկտները լուծվում են Գիշ-ի
միջոցով մինչև կոնֆլիկտի քննությունը
աշխատողն իրավունք չունի հրաժարվել ի-
րեն վրա դրված աշխատանքից, թեկուզ
համաձայն չլինի իրեն ներկայացրած գնա-
հատմանը կամ աշխատանքի նորմային:

38 Աշակերտներին ուսման 2-րդ տարվա-
նից սկսած թուլյաւորում են ձեռնարկու-
թյուններում գործարքային աշխատանք
կատարելու ընդ վորում նրանց վճարում են
նույն գործարքային գնահատումներով, ինչ
չափահաս բանվորներին, իսկ կրճատված
ժամերի համար վճարումը ստանում են ըստ
աշակերտական տարիֆային ցանցի: Գոր-
ծարքով աշխատող աշակերտների առաջա-
դրությունները պետք և տրվեն համաձայն
ուսումնական արտադրական ծրագրի ան-
ցածից: Այն աշակերտները, վորոնք գոր-
ծարքով աշխատանքի հետ միասին աշխա-
տում են գործարքային բրիգադայում, ստա-
նում են դրույքով աշխատողների, կամ
ամբողջ բրիգադայի ղերվարձային միջին
տոկոսը, նրանց տարիֆային դրույքից:

39. Այն վորակյալ բանվորները, վորոնց
աշակերտներ են ամրացված արտադրական

ուսման համար և վորոնք այդ աշխատանքը կատարում են համատեղութեան կարգով իրենց հիմնական աշխատանքին զուգընթաց, ամեն ամիս ստանում են լրացուցիչ վարձատրութիւն սովորող աշակերտների դրույքի 25 տոկոսի չափով: Ընդ վորում 15 տոկոսը վճարում է ամեն ամիս, իսկ մնացածը կիսամյակի վերջում, այն դեպքում, յետեւ աշակերտի քննութիւնը կրնի:

Յետեւ ուսումը կատարվում է գործարքային ըրիգադում, ասպա այն վորակաւ բանվորները, վորոնց ամրացված են աշակերտներ, կոմպենսացիա են ստանում նույն կարգով:

Վճարման նույնպիսի կարգ սահմանվում է նաև այն բանվորների վրա, վորոնց դեկավարութեամբ կատարվում է չափահաս բանվորների ուսուցումը:

Բրիգադային ուսման դեպքում վարչութիւնը պարտավոր է բոլոր աշակերտներին ամրացնել վոչ պակաս քան.....կարգի վորակաւ բանվորներին:

Աշակերտների բրիգադներին սովորեցնող արտադրական ուսման հրահանգները վարձատրվում են համապատասխան վորակա-

վորման տեր գործարքային բանվորներին տարիֆային վճարի չափով 10—20 տոկոս լրացուցիչ չափով:

40. Տվյալ ձեռնարկութիւնում աշխատող և վորակավորման կամ վերավորակավորման նպատակով սովորող բանվորների վարձատրութիւնը կատարվում է վարչութեան կողմից հետեւյալ հիմունքներով:

ա) Վորակաւ բանվորների վերավորակավորման դեպքում, նրանց վարձատրութիւնը կատարվում է հետեւյալ աշխատանքի համար սահմանված գործարքային գնահատումներով, բայց վոչ ցածր քան.....կարգով, բանվորական ցանցի տարիֆային դրույքը, հետագայում վորակավորման բարձրացման համեմատ բարձրացնելով նաև վարձատրութիւնը:

բ) Հասարակ աշխատանքի բանվորներին կամ ցածր վորակավորման տեր բանվորներին վերավորակավորելու դեպքում վարձատրութիւնը կատարվում է.....կարգով:

41. Աշխատավարձը տրվում է ամիսը 2 անգամ, աշխատանքի ժամերից դուրս ըստ շրջանների յուրաքանչյուրի համար տարբեր ժամանակներում, այն է՝ ամսի 17-ին առա-

չին կիսամյակի և 3-ին յերկրորդ կեսի համար:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ԱՌՈՂՋԱՅՈՒՄ

42. Վարչությունը պարտավորվում է՝

ա) կատարել աշխատանքի պայմաններին առողջացման (անվտանգության տեխնիկայի և սանիտարական) բոլոր միջոցառումները համաձայն աշխատանքի տեսության պայմանագրի և սույն պայմանագրով սահմանվող ժամկետներին (հավելված №.....), գործարկումը պարտավորվում է ամենօրյա հսկողություն սահմանել այդ նպատակի համար արտֆինպլանով նախատեսված գումարների ծախսման վրա:

բ) Վոչ ուշ քան 32 թվի..... ամսվա.....ը ցելը ապահովել սանիտարական-տեխնիկական պահանջներին համապատասխանող ճաշարահներով այնպիսի ճաշարաններով, վորտեղ տեղավորվեն առնվազն 150 հոգի, յուրաքանչյուր շրջանում՝ ճաշարանը սպասարկելու համար, կազմակերպել սառցարան բանջարեղեն և մթերքների պահելու համար:

գ) Վոչ ուշ քան 32 թ. ամիս.....ին վերակառուցել նախա-

տեսնված բաղնիքը նորադուղում և աշխատեցնել ցեկենովկայի բաղնիքը:

դ) Վոչ ուշ քան 32 թվի մարտի 1-ին բոլոր շրջաններում դնել վացարաններ և ամեն մի աշխատողի համար 2 սրբիչ, այն հաշվով, վոր սրբիչը փոխվի կեղտոտվելուց վոչ պակաս 5 օրը մեկ անգամ, բոլոր վացարանները պետք է ունենան սապոն, կամ թե սապոնը պետք է տրվի բանվորին ամսեկան 200 գրամի չափով:

43. Արտահագուստները և բանվորների սեփական հագուստների համար վարչությունը պատրաստում է բոլոր շրջաններում, վորտեղ անհրաժեշտ է 2 աչքանի (մաքուր և կեղտոտ շորերի համար) պահարաններ: Հագուստներ պահելու կարգը սահմանվում է ցեխային կոմիտեյի համաձայնությամբ, ցելի համար առանձին-առանձին հայտարարում է աշխատողներին. հանդերձառնում պահ տրված հագուստը կորչելու չեպքում, ձեռնարկությունը պարտավորվում է հատուցել կամ դրամով, կամ նաուուրայով:

44. Մասնագիտական հագուստը և բոլոր չեղոքացնող նյութերը (ճարպ, հատուկ սա-

պոն և այլն) տրվում է ըստ ԽՍՀՄ-ի Աշխ-
ժողովոժատի սահմանած նորմաների, մաս-
նագրիտական հագուստի լվանալը, կարկա-
տելը, ինչպես նաև մասնագրիտական կոշիկ-
ների նորոգումը կատարվում է ձեռնարկու-
թյան հաշվին: Մասնագրիտական հագուս-
տից ու կոշիկից բացի վարչությունը պար-
տավոր է ըստ Աշխժողովոժատի նորմաների
բանվորներին տալ նաև արտահագուստներ,
վորոնք պահպանեն բանվորների հագուստը
կեղտոտվելուց, ինքնարժեքով դանձել նը-
բանցից արժեքը:

Մասնագրիտական հագուստը, արտահա-
գուստը և բոլոր չեզոքացնող նյութերը
(ճարպ, հատուկ սապոն և այլն) աշակերտ-
ներին տրվում է նույն չափով, ինչ չափով
չափահաս բանվորներին, յեթե միայն նը-
բանը նույն աշխատանքն են կատարում:
Արտահագուստի համար պահումները կա-
տարում են մաս-մաս: Արտահագուստները
չտալու, կամ ժամանակին չլինելու դեպ-
քում, վարչությունը բանվորներին փող է
վճարում յեկնելով չարված հագուստի ար-
ժեքից: Ոգտագործման ժամկետից տարեկես-
ված ժամկետի համեմատ: Այն արտահագուս-

տը, վորի համար, բանվորը վճարել է, նը-
բա սեփականությունն է համարվում:

45. Բանվորները պարտավորվում են
խնամքով վերաբերվել մասնագրիտական հա-
գուստների և կոշիկների հետ, ինչպես նաև
սահմանված կարգով պահպանել, ինչպես
իրենց հագուստը, նույնպես և մաս-
նագրիտական հագուստն ու կոշիկը: Հագնե-
լու ժամկետը վերջանալիս, ինչպես նաև աշ-
խատանքից հեռացվելուց մասնագրիտական
հագուստն ու կոշիկը պետք է վերադար-
ձնել. առանց հինը վերադարձնելու նորը չի
տրվում: Ձեռնարկության կողմից բանվոր-
ներին տրված դույքը (մասնագրիտական հա-
գուստ, կոշիկ, ակնոցներ գործիքներ և այլն)
յուրացնելու, դիտավորյալ կերպով փչա-
ցնելու, կամ վոչնչացնելու համար աշխա-
տողները պատասխանատու յեն ինքնարժե-
քի հնգապատիկ չափով, դուրս գալով ա-
մորտիզացիան: Սույն դույքը կորցնելու
կամ վոչ դիտավորյալ կերպով, այլ անփը-
թության պատճառով փչացնելու համար,
աշխատողը պատասխանատու յե հնգապա-
տիկ չափով դուրս գալով ամորտիզացիան,
ըստ ԳԿՀ-ի, կամ աշխատուչի սահմանած

չափի: Պահում կատարում են միայն Գեղ-
կամ աշխտեսչի վորոշումից հետո, աշխա-
տողին հասանելիք ամեն տեսակի գումար-
ներից, բայց յուրաքանչյուր վճարման ժա-
մանակ 25 տոկոսից վոչ ավել:

46. Վարչությունը բուժակների համար
չենք և հատկացնում, ձկնորսարանների հո-
դամասում տալիս և նրան տնտեսական
սարքավորումներ, փոխադրական միջոցներ
հիվանդացող բանվորին հիվանդանոց կամ
տուն փոխադրելու համար, բոլոր շրջաննե-
րում և առանձին խմբակներում ունենալ
դեղարկղներ, վորոնց հսկողությունը դըր-
վում և հատուկ անձնավորությունների
վրա, ցեխային կոմիտեների համաձայնու-
թյամբ, ստորյերկրյա տաք և ֆլասակար
աշխատանքներում, բոլոր բանվորներին
պետք և տրվեն անհատական բուժ ծրարներ:
Վարչությունը և գործարկումը պարտավոր-
վում են բոլոր նոր ընդունվող աշակերտ-
ներին նախորոք պրոֆեսիոնալ ընտրության
յենթարկել, իսկ ուսման ամբողջ շրջանում
սխտեմատիկ բժշկական քննության յեն-
թարկել:

47. Վարչությունը պարտավորվում և

սահմանված ժամկետներին կատարել սան-
մինիմումի բոլոր միջոցառումները ըստ Աշխ-
ժողկոմատի պայմանագրի և համաձայնե-
ցնելով առողջապահական մարմինների հետ
(ԽՍՀՄ Ժկն-ի 30 թ. 20 մայիսի վորո-
շումը) գործարկումը պարտավորվում և սխ-
տեմատիկ հսկողություն սահմանել վարչու-
թյան ու բանվորների միջև կնքված պայ-
մանագրի կատարման վրա:

48. Վարչությունը պարտավորվում և
կուրորտ, սանատորիա և հանգստյան
տուն ուղարկել 5 հոգի հարվածայիններ,
վորոնք կատարում և գերակատարում են
պլանային առաջադրությունները, բուժ-
ման ու հանգստի կարիք են զգում, ուղե-
գիրները (պուտյովկաները) գնելու համար
հատուկ գումար հատկացնելով պարգեվա-
տրման ֆոնդից:

49. Վարչությունը պարտավորվում և
բնակարանային շինարարության համար
արդֆինպլանով բաց թողնված 20000 ո.
գումարից ծախսել բնակարաններ կառու-
ցելու համար..... ուրլի, իսկ գոյու-
թյուն ունեցող բնակարանային ֆոնդի
հիմնական վերանորոգման համար..... ո.

Տների կառուցումը պետք է կատարվի վոչ ուշ, քան 32 թ. ամսի

ին, իսկ վերանորոգումը պետք է ավարտվի 32 թվի ամսին:

Գործարանի վարչությանը պատկանող տների, սենյակների բաշխումը կատարվում է վարչության միջոցով գործարկումի հետ համաձայնեցնելով: Սենյակ ստանալու գերազանց իրավունք ունեն հարվածային բանվորները և տնտեսաշվարկային բրիգադներին բանվորները, գյուտարարները և տվյալ ձեռնարկով թյունում աշխատող յերկարամյա աշխատանքի ստաժ ունեցողները: Կառուցվող տների սենյակները բանվորների վրա բաշխվում է նախորդ, վորպեսզի տան ապագա բնակիչները մասնակցեն տները ժամանակին կառուցելու վրա հասարակական հրահողություն սահմանելու գործին: Վարչությունը պարտավորվում է արտֆինպլանով բաց թողնված գումարով հնարավորություն սահմաններում ֆաբգործուսի հանրակացարան կառուցել:

Վարչությունը պարտավորվում է բնակարանային շինարարություն համար արտֆինպլանով բաց թողնված

գումարներից հատկացնել ո. բանվորական ավանի ծառատնկման համար:

50) Արտադրական բնույթի պատճառներով (ուացիոնալացման, անպետք լինելու, բանակ գնալու, ուսման գնալու և այլն) գործարանից հեռացվող բանվորներն ու ծառայողները կարող են գործարանի տներից հեռացվեն պայմանով, վսր նրանց բնակարան տրվի այլ տեղում, իսկ աշխատանքային կարգապահության համար վտարվողները յենթակա են հեռացման առանց այլ բնակարան հատկացնելու: Դժբախտ պատահարների, մահացած բանվորների ընտանիքները տներից չեն հեռացվում:

51. Դժբախտ պատահարներից մահացած բանվորների ու ծառայողների ընտանիքներին վարչությունը միանվագ և պատու և ապրիս, մահացածի ամսական աշխատավարձի չափով:

52. Արձակուրդները տրվում են ըստ Աշխտողկոմատի սահմանված դրույքների, թե ինչ չափով ինչ պրոֆեսիայի համար է տրվում, վորի համար վարչու-

թյունը պարտավորն է խիստորդ իմանալու և արձակուրդները վերոշելու համար։

53. Վարչությունը պարտավորվում է հարմարեցնել (կամ նոր կառուցել) բոլոր շրջաններում ճաշարաններ, ինչպես տաք նախաճաշ կազմակերպել նաև ֆարգործուհիներում։ Բացի դրանից վարչությունը պարտավորվում է կոոպերատիվի հետ պայմանագրերով և գործարկով մասնակցություն արտոնյալ պայմաններով տաք նախաճաշ կազմակերպել բոլոր անհրաժեշտ խմբակներում (ուսկաններում), դրա հետ միասին վարչությունը պարտավորվում է ոժանդակություն ցույց տալ կոոպերացիայի աշխատողներին, մթերք մատակարարելու գործում

Ո. վարկ բաց թողնելու, բանջարեղենների (և այլն զարգացնելու համար), ինչպես փոշ ուշ քան ամսին ձեռնարկության հողամասերում, կամ մուտքերում շենք հատկացնել փակ բաշխիչների համար։

Գործարանային կամ փակ ճաշարանները և բուֆետները նորոգվում են վարչության հաշվին։

54. Գործարկովը պարտավորվում է սխտեմատիկ հսկողություն կազմակերպել փակ բաշխիչների և ճաշարաններ աշխատանքների վրա և ամենորյա գործնական ոգնություն ցույց տան բանվորներին մատակարարման ու սննդի բարելավման գործում։

55. Վարչությունը պարտավորվում է մասնակցել ձեռնարկության մուտքների, մանկապարտեզների, պիոներ ջոկատների ու հրապարակների կազմակերպման բոլոր ծախքերին։

56. Վարչությունն ամբողջ աշխատավարձի, ինչպես գործարքային, նույն պես ժամանակավարձ աշխատողներին մեկ ու կես տոկոսի չափով հատկացում է կատարում միության կուլտաշխատանքների համար, դրանից բացի վարչությունը պարտավոր է. —

ա) Աղատել այլ նպատակների համար զբաղված կարմիր անկյունների շենքերը և կարմիր անկյունների համար շենք սրամագրելը, փոշ ուշ, քան 1932 թ. մարտի 1-ին Ձաղալույում հատկացնել կարմիր անկյուն, հայթ-

հայթելով նրանց կահավորումը (սեղան, աթոռ և այլն, լուսավորել, տաքացնել, մաքրել իր հաշվին):

բ) Իր հաշվին պահպանել, լուսավորել, տաքացնել, վերանորոգել տվյալ ձեռնարկությունում սպասարկվող կարմիր անկյունները:

գ) Յելենովկայի կառուցվող շենքում ձեռնարկել կարմիր անկյան կառուցումը և վորպիսին ավարտել վոչ ուշ, քան 32 թ. ամսին:

դ) Իր հաշվին ռադիոֆիկացիայի յենթարկել Զադալվի կարմիր անկյունը, վոչ ուշ, մինչև 32 թ. ամսին տրամադրել ռուբլի ռադիո-հանգույցն ընդարձակելու համար:

յե) Մասնակցել գործարանի մամուլին, (թերթի բաժանորդագրմանը) ֆինանսավորել 100 ռուբլի գումարով:

6. ՊՐՈՖՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՌԱՎԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

57. Պրոֆմիության անդամները, այլ հավասար պայմանագրի հետ միասին վաշելում են հետևյալ առավելությունները.

ա) աշխատանքի պահել այն դեպքերում, յերբ ձեռնարկությունն ազատվում է ավելորդ բանուժից, կամ այլ ձեռնարկություններում ալլ աշխատանքի ընդունել:

բ) ավելի բարձր վորակավորման աշխատանքի փոխադրվել:

գ) ընդունվել դպրոցներն ու վորակավորման բարձրացման դասընթացներ:

դ) առաջին հերթին բնակարաններ ստանալ գործարանի տներում:

յե) իրենց յերեխաներին առաջին հերթին զանազան դպրոցներ ու մանկապարտեզներ ընդունել տալ:

զ) առաջին հերթին ուղարկել հանգստի տներ, կուրորտներ և սանատորիաներ:

7. ՄԻՋՈՑՆԵՐ ՊՐՈՖԱՍՍԱԿԵՐՊԻՉՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

58. Գործարկումի կարիքների համար վարչությունը հատկացնում է ամբողջ աշխատավարձի մեկ ու կես տոկոսի չափով. տոկոսները տրվում են, ինչպես մշտական, նույնպես գործարքով և ժամանակավարձով աշխատողների ընդհա-

նուր աշխատավարձից, վարչութիւնը պարտավորվում է գործարկումին և ցեխային կոմիտեներին տրամադրել պիտանի և կահավորված շենքեր, ծախսերը հոգալով վարչութիւն հաշվին (վառելիք, հեռախոս, մաքրութիւն, վերանորոգում, պահպանութիւն և այլն) նաև վարչութիւնը պարտավորվում է գործարկումի ազատված աշխատողներին հատկացնել բնակարան և վառելիք հիմնարկութիւն հաշվին:

Վարչութիւնը պարտավորվում է խմբիկումի ազատված աշխատողներին փոխադրել իր փոխադրական միջոցներով, ինչպես ձկնորսարանները նույնպես և հեռու ընկած ուղիանները, պրոֆմիութենական աշխատանքները կատարելու համար: Իսկ յեթե այդ փոխադրումը կատարվի նախագնացութիւն փոխադրական միջոցներով, այն դեպքում վարչութիւնը պարտավոր է վճարել փոխադրական ծախքը:

Ազատված աշխատողներին հատկացնել բնակարան և վառելիք հիմնարկութիւն հաշվին:

59. Սույն պայմանագրի կատարման վրա հսկելու և աշխատանքային կոնֆլիկտները լուծելու համար կազմակերպվում է համագործարանային և ցեխային ԳԿՀ-ներ, վորոնք գործում են Աշխտողկոմատի կանոնադրութիւնով:

8. ԿՈՆԴԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՍՏՈՒԳԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

60. Վարչութիւնը և գործարկումը պարտավորվում են կազմակերպել փոխադարձ պարտավորութիւնների ամենորայ սխառեմատիկ ստուգում, կոլպայմանագրերի խախտում հայտնաբերելիս, վարչութիւնը և գործարկումը պարտավորվում է միջոցներ ձեռք անել այն վերացնելու համար:

61. Ամեն 3 ամիսը մեկ անգամ վարչութիւնը և գործարկումը պարտավորվում են կոլպայմանագրերի մասսայական ստուգում կազմակերպել, կոլպայմանագրերը խախտելու համար մեղավոր աշխատակիցներին կոնկրետ մեղավորները յենթակա յեն քրեական պատասխանատվութիւն ըստ քրեական

որենսզրքի 160-րդ հոդվածի: Յուրա-
բանչյուր բանվոր և ծառայող յեն-
թակա յեն դիսցիպլինայի պատասխա-
նատվության, ըստ տուժացուցակի
պատասխանատու յե արտադրական
ընկերական դատարանի առաջ, իսկ
իբրեւ պրոֆմիության անդամ իրենց
պրոֆիկազմակերպության առաջ: Վար-
չութիւնը պարտավորվում ե վոչ ուշ,
մինչև ապրիլի 15-ը կազմել ներքին
կարգապահական կանոններ և այդպի-
սին փակցնել բոլոր շրջաններում ու
գործարաններում և առանձին խմբակ-
ներում:

62. Վարչութիւնը պարտավորվում
ե տպագրել սույն պայմանագիրը բո-
լոր հավելվածներով և 500 օրինակ,
վոչ ուշ քան 1932 թ. ապրիլի 15-ը
ձրի բաժանել բոլոր աշխատողներին:

Սույն կոլպայմանագիրը տարածվում
ե ձուկարդյունաբերության մեջ աշ-

խատող բոլոր բանվոր-ծառայողների
վրա, նաև ձկնաբուժական բանվոր-ծա-
ռայողների վրա:

Սույն պայմանագիրն ուժի մեջ ե
1-ը մայիսի 1932 թվից մինչև 1-ը մար-
տի 1933 թիվը:

**ՁՈՒԿԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ
ՇՐՋԱՄԲԿՈՄԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝
ՅԵ. ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ**

**ՁՈՒԿԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՏՐԵՍԻ
ԿԱՌԱՎԱՐԻՉ՝ ԵՄ. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ**

Սույն պայմանագիրը տոմարագրված ե
Ն. Ախտայի աշխատեցի կողմից

ՁՈՒԿ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԱՇԽԱՏՈՂ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ՅԵՎ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԻ ՏԱՐԻՖԱԹԻՆ ՏԱԽՏԱԿ

№	ՊԱՇՏՈՆԻ ԱՆՈՒՆԸ	Հիմնական աշխատավճիռնական
1	Լաբազի ավագ ուղևորավար	100 —
2	Ձինելչիկ 1-ին կարգ	70 —
3	» 2-րդ կարգ	60 —
4	Աղ—արող	110 —
5	» ոգնական	50 —
6	Եքսպ. ձկ. տես. 1. Յելենովկա	64 98
7	» 2. »	55 30
8	Պլոտի բանվոր և ձուկ դարսող	39 64
9	Պահակ	55 —
10	Ուղևորավար 1-ին կարգ	100 —
11	» 2-րդ կարգ	80 —
12	» 2-րդ կարգ սեզ.	80 —
13	Ձեռքի թոռ դցող	60 —
14	Պրորեզի բանվոր	46 25
15	Պահեստի »	42 90
16	Ուղևոր քաշող	52 —
17	Կառավար	50 68
18	Ավագ դարբին	120 —
19	» ոգնական	100 —
20	Աշակերտ	45 —
21	Հավաքող 1-ին կարգ	55 —
22	» 2-րդ »	45 —

23	Կանադատչիկ 1-ին կարգ	200
24	» 2-րդ »	100
25	Թիթեղագործ	110
26	Նավավար 1-ին կարգ	
27	» 2-րդ »	
28	Մեքենավար 1-ին »	
29	» 2-րդ »	
30	Յուզիչ	
31	Նավաստի 1-ին կարգ	
32	» 2-րդ »	
33	Տրակտորիստ 1-ին »	
34	» 2-րդ »	

Ծանոթություն. № 1

Նավի վրա աշխատողներին նավաստիների, մեքենավարների, նավավարների և ուղղիչների, տրակտորիստների նույնպես և նույն պաշտոնների ոգնականների աշխատավարձը և տարիֆային դրույթը թողնվում է նավագնացութան մեջ աշխատողների նույն պաշտոնների ամսական աշխատավարձի չափին, իսկ տրակտորիստներինը գոյություն ունեցող տրակտորիստների տարիֆային դրույթի և ամսական աշխատավարձի չափին:

Ձկարգի խմբիով՝ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Հայնուկստեսի կառավարիչ՝

ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

**ՍԵՎԱՆԻ ԶԿՆԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆ-
ՎՈՐՆԵՐԻ ՅԵՎ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻ ՏԱ-
ՐԻՖԱՅԻՆ ՑԱԽՏԱԿ**

ՊԱՇՏՈՆԻ ԱՆՈՒՆԸ	Հիմ- նակ- աշխ.		Նադ. բուզկ. չափը		Ընդա- մենը	
	Ռ.	Կ.	Ռ.	Կ.	Ռ.	Կ.
Մասնագետ տանողիս	175	—	—	—	175	—
» ձկնաբուծ 1-ին կ.	125	—	10	—	135	—
» » 2-րդ կ.	110	—	10	—	120	—
Պահակ զործադանին կից	70	—	—	—	70	—
Կառավար—ձրավար	80	—	12	—	92	—
Կորեկ բեղմնավորող	70	—	—	—	70	—
Կորեկ ջուկող	55	—	—	—	55	—
Կորեկ փոխադրողներ	75	—	—	—	75	—

Զկնաբուծական շրջանի
նախագահ ՅԵ. ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ
Զկնաբուծական կառավարիչ՝

Ա. ՊԱՊՈՎ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0936518

1896

1939

1

3504